

2015 METŲ II KETVIRČIO CERT-LT VEIKLOS ATASKAITA

Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos nacionalinis elektroninių ryšių tinklų ir informacijos saugumo incidentų tyrimo padalinys (CERT-LT) apibendrina 2015 m. II ketvirčio veiklos rezultatus. **Per minėtą ketvirtį CERT-LT ištyrė 9 527 incidentus pagal iš Lietuvos elektroninių ryšių paslaugų teikėjų, užsienio CERT tarnybų, atliekančių tarptautinius incidentų tyrimus, ir iš Lietuvos interneto naudotojų gautus pranešimus.** Palyginti su 2014 m. II ketv. (7 373 incidentai), incidentų padaugėjo 29 procentais. Palyginti su 2015 m. I ketvirčiu (11 707 incidentai), incidentų sumažėjo 18,6 procentų.

Pagal vyraujančių incidentų skaičių šis ketvirtis panašus į 2015 m. pirmąją ketvirtį. Pusė visų incidentų yra susiję su kompiuterių naudotojų tinklo įrenginiais, turinčiais pavojingų saugumo spragų – 4 698. 2-oje vietoje pagal incidentų skaičių yra kenkimo programinė įranga (virusai, Trojos arkliai ir pan.) – 2 579 atvejai. Taip pat per nurodytą laikotarpį buvo užfiksuoti 1 278 informacinių sistemų užvaldymai. CERT-LT tyrimų duomenys rodo, kad dauguma aptiktų kompiuterių užvaldymo atvejų buvo atlikti automatizuotomis priemonėmis ir susiję su pažeidžiama įranga internete. Visų minėtų incidentų tipų skaičius mažėjo: jų buvo atitinkamai 3,2 proc., 15,5 proc. ir 14,5 proc. mažiau nei praeitą ketvirtį.

Tris kartus (lyginant su 2015 m. I ketv.) iki 83 sumažėjo elektroninių duomenų klastojimo atvejų. Daugiausia buvo klastojami socialiniai tinklalapiai (facebook.com, vk.com), el. pašto sistemos (gmail.com, yahoo.com), el. atsiskaitymų svetainė paypal.com. Taip pat buvo klastojami Lietuvoje veikiančių bankų tinklalapiai. Pasinaudodami brukalu (angl. *spam*) ar kitomis apgaulės priemonėmis, piktavaliai siūlydavo aplankyti suklastotas interneto svetaines siekdami išgauti prisijungimo slaptažodžius ar kitus konfidencialius duomenis. Šios klastotės, CERT-LT operatyviai veikiant, buvo santykinai greitai likviduojamos.

Kiti gauti ir tirti pranešimai:

- 1) apie neteisėtą elektroninių duomenų naudojimą – 8;
- 2) apie elektroninių paslaugų trikdyimą – 14;
- 3) apie vientisumo pažeidimą – 2;
- 4) įvairaus pobūdžio – 865 (įskaitant 68 konsultacijas).

Svarbiausias 2015 m. II ketv. įvykis – nauja Viešųjų ryšių tinklų, viešųjų elektroninių ryšių paslaugų ir elektroninės informacijos prieglobos paslaugų saugumo ir vientisumo užtikrinimo taisyklių redakcija, kuri įsigaliojo birželio 23 d. Pagrindinė naujovė – Ryšių reguliavimo tarnyba be interneto paslaugų teikėjų prižiūrės ir elektroninės informacijos prieglobos paslaugų teikėjų veiklą. Pastarieji privalės pranešti RRT apie nustatytus incidentus (pvz., elektroninių paslaugų trikdyimo atakas, informacinių sistemų užvaldymą ir pan.). Taip pat taisyklės nustato reikalavimus kovai su šiuo metu aktualiausiomis kibernetinio saugumo problemomis: IP adresų klastojimu ir elektroninių paslaugų trikdyimo atakomis. Taisyklių galiojanti ir senesnės redakcijos pateikiamos CERT-LT tinklalapio teisės skiltyje: <https://www.cert.lt/teise.html>. Taip pat žr. atitinkamą naujieną – <http://rrt.lt/lt/naujienos/nustatyti-nauji-reikalavimai-z9td.html>.

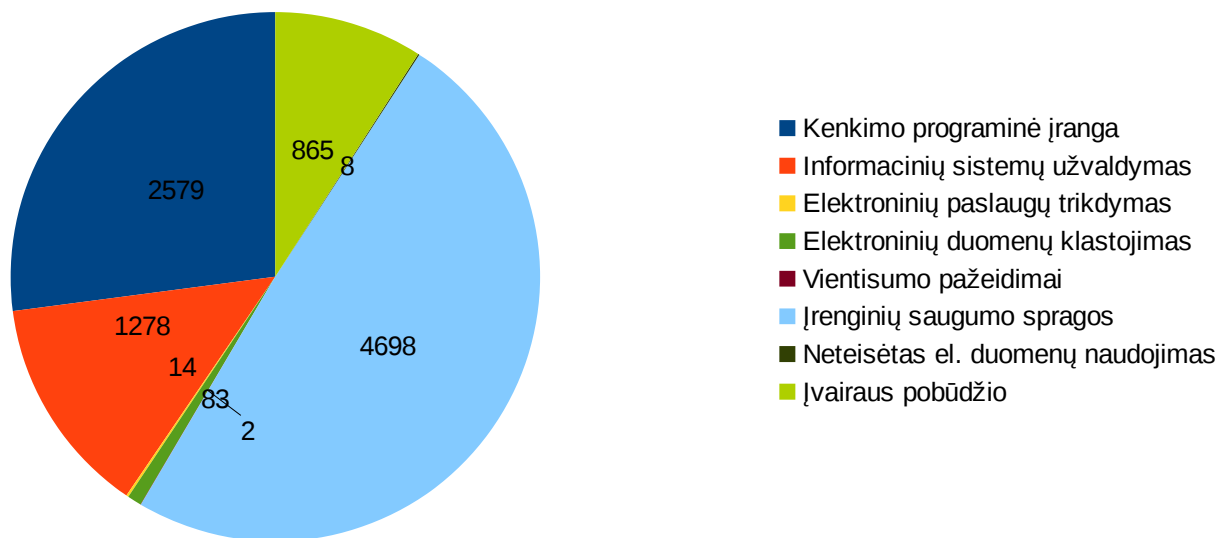
Lentelėse ir diagramoje pateikiame incidentų suvestines. Visas CERT-LT incidentų statistikos ataskaitas galite rasti tinklalapyje <https://www.cert.lt/statistika.html>.

Lentelė 1. CERT-LT 2015 m. II ketv. nagrinėtų incidentų suvestinė

Incidentų tipas	Incidentų skaičius	Procentinė dalis
Kenkimo programinė įranga	2 579	27,1
Informacinių sistemų užvaldymas	1 278	13,4
Elektroninių paslaugų trikdymas	14	0,1
Elektroninių duomenų klastojimas	83	0,9
Vientisumo pažeidimai	2	0
Įrenginių saugumo spragos	4 698	49,3
Neteisėtas el. duomenų naudojimas	8	0,1
Įvairaus pobūdžio	865	9,1

Lentelė 2. CERT-LT 2014 m. II ketv., 2015 m. I ir II ketv. nagrinėtų incidentų skaičiaus palyginimas

Incidentų tipas	Incidentų skaičius		Pokytis, proc.	
	2015 I	2014 II	2015 II / 2015 I	2015 II / 2014 II
Kenkimo programinė įranga	3051	2412	-15,5	6,9
Informacinių sistemų užvaldymas	1494	526	-14,5	143
El. paslaugų trikdymas	18	35	-22,2	-60
El. duomenų klastojimas	257	81	-67,7	2,5
Vientisumo pažeidimai	1	11	100	-81,8
Įrenginių saugumo spragos	4856	3310	-3,3	41,9
Neteisėtas el. duomenų naudojimas	5	5	60	60
Įvairaus pobūdžio	2025	993	-57,3	-12,9

1 pav. 2015 m. II ketvirtį CERT-LT užfiksuotų incidentų statistika